

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănitare pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din cauza SS. serbători a le Nascerei Dlui Is. Chs. Nrul cel mai de aprôpe va apăre Joi în 28 Decembrie.

Prenumeratiune nouă la „Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul venitor 1879 u prețul cel mai moderat, ce se pôte vedé în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșese cu ultima Decembrie 1878 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întârșia cu espedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârșie, pentru ca editura să se pôtă orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărăntului, al-comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se pôtă ceti.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire forte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 22 Decembrie 1878.

„Regnum unius lingvae imbecille” a fost devisa celui dintâiu rege și a adevăratului întemeietoriu al regatului unguresc. Și dela devisa această încôce statul unguresc a trecut prin multe și felurite fase, dară a trăit. Ori ce eveniment greu, ori ce pericol, ori ce catastrofă n’au venit preste Ungaria din cauza multelor limbi a le poporațiunei regatului, ci

întru cât ele n’au venit din afară, în cele mai multe casuri și-au avut cauza în năsuința impracticabilă de a domni una rassă preste celelalte.

Sub dinastia habsburgică principiul depus în devisa întéiului rege începuse a se ridica la adevărata s’a valôre. Sub Maria Teresia și cu deosebire sub Iosif II, a început fie-care naționalitate a se apropia de aspirațiunea de a trăi în drepturile ce a lăsat Dșeu pentru fie-care om, care are datorințe cătră stat și este în drept a aștepta spriginul cuviincios dela stat în ceea ce este progres și cultură.

Anilor 1848 și 1849 a fost rezervat de a da omenimei trista dovadă cât este de stricaciôsă abaterea dela îmbrățișarea de o potrivă a tuturor popôrelor din una și aceeași țară. Este adevărat că în acești ani s’a proclamat egala îndreptățire pentru toți, prin care sclăvia de mai nainte a făcut loc încetățenirii tuturor locuitorilor țării. Dară tot atunci nepolitica direcțiune din partea acelor neprevădători și fără destulă și matură judecată, pretindea ca o parte din cetățeni pentru egala îndreptățire să renunțe la individualitatea lor națională și la mijlocul cel mai potrivit, la limba sa națională, prin care își pôte însuși fie care mai corespundător individualității sale cele de lipsă pentru progres și cultură. Pretensiunea această, care era egală cu renunțarea celor mai multe naționalități dela viața lor, ca atari, a produs diferențele cele mai nepăstuitore pentru toți, cari s’au terminat prin amestecul unei împărșii străine și cu suspensiunea drepturilor cetățenesci în restimp de șecce ani.

Ar crede ori și cine, că după esperiențe așa de triste, înțelepciunea practică va îndemna pe toți bărbății de stat din Ungaria a se năsuși, ca să încongiure și umbra presupunerii, că mai vrea cineva să jignescă pre concetățenii sei în drepturi inalienabile, pentruca să pregătescă calea la o unificare limbistică a cetățenilor, care nu

se pôte altcum decât prin resignarea naționalităților la esistența lor individuală. Ar crede ori și cine, că astfel de tendențe nu mai pot fi posibile, după ce însuși statul Ungariei, care a trecut prin atâtea și felurite fase, din cauza acésta n’a fost amenințat niciodată

„Nemzeti Hirlap”, acompaniat de „Ellenör”, ambe foi oficiôse, veniră în zilele din urmă să restôrne și cele din urmă ilusiuni ce și le-ar fi mai putut face cineva și să ne arate, cum cugetă conducătorii statului nostru despre mulțămirea tuturor cetățenilor îndreptățiți de a trăi cu însușirile lor naționale într’un stat liber și constituțional.

Cea dintâiu foie, după cum am vedut, ne pune în perspectivă un proiect de lege prin care limba magiară să se introducă în toate școlile populare în termine anumite.

Abstragem de la inconvenientul pedagogic, că o limbă străină nu se pôte învăța într’o școlă populară, și că introducerea proiectată n’ar avé alt rezultat decât împedecarea instrucțiunei populare și așa atât de puțin spriginită. „Ellenör” ne spune destul de clar, că ministrul instrucțiunei publice din Ungaria are să declare resboiu naționalităților, pentru ca să le cucerescă limbei magiare, căci „Ellenör” crede, că numai prin unificarea limbei vor dispărea pericolii, cari „amenință” unitatea și întregitatea statului unguresc.

Din cele desfășurate mai sus este învederat, că statul unguresc nu s’a întemeiat și întărit pre un atare principiu; este învederat, că de câte ori s’au încercat năsuințe unificătore în limbă și naționalitate s’au provocat și adeverații periculi. De aceea găsim, că dacă ministrul instrucțiunei publice pășese pe cărarea acésta, el se depărta dela devisa și principiul întéiului rege unguresc și dela misiunea sa ca înaintătoriu și spriginitoriu al culturii în popor.

Ministrul face mai mult. El dă

un vot nemeritat de neîncredere naționalităților, declarându-le de nedemne de a trăi în și cu limba lor în statul, pre carel spriginesc cu sângele și asudôrea lor.

Naționalitățile din monarhie și, în special, din Ungaria n’au meritat acésta improșcare, după ce astă vară au dovedit prin fiii lor, ca și de altedăți, cum sciu să asculte de glasul patriei, când le chiamă la împlinirea supremei datorințe.

Naționalitățile merită alt prezent de crăciun și anul nou din partea guvernului. Guvernul, a cărui datorie este a se îngriji de o potrivă de toți locuitorii patriei, fără deosebire de naționalitate, trebuia tocma acum să se înfățișeze cu un proiect, din care să se vadă, că voiesce să spriginescă buna voire între toți, ceea bună voire, care au vestit ângerii la nascerea lui Chs.

Revista politică.

„Pesti Hirlap” se distinge pe lângă „P. Ll.” printr’un articol intitulat: „Să magiarisăm” dă espreșiune dorinței de a vedé proiectul lui Trefort de magiarizare sau de reorganizare a instrucțiunei populare, pus în lucrare cât mai în grabă. „Căci” dice articolul, „fie-care moment perdut pentru întărirea naționalității magiare este o pierdere neprețuită, Articulul mai are și alte dureri pe inimă. Invinue pe națiunea ungurescă, pentru ce a lăsat să trecă timpul când putea (?) să magiarizeze pe concetățenii de altă naționalitate și limbă și acum dela Carpați până la Dunărea de jos ar trăi 15 milioane de magiari și certele între naționalități ar fi încetat de mult. După ce mai găsesce o mare scădere în neglijerea limbei pe timpul când si cocónele magiare vorbiau latinesce, speră, că viitorul trebuie să repareze ce a negles trecut. Se miră că între neguțători sînt atâți Nemți, cari vorbesc nemțesce și susțin teatru și litera-

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

V.

Parisul monumental.

Panorama Parisului de pe terasa palatului Trocadero — Parisul monumental: Domul Invalișilor, Mormântul Împăratului, o ideă de Thiers. — Hotelul Invalișilor și Museul de artilerie, Palatul, museul și grădina de Luxemburg. — Pantheonul, Palatul de justiție: preoți luterani, S-ta Capelă și Baldocun II, Notre Dame. scene din revoluțiunea cea mare, Templul Rașunei, pörta judecății din urmă și interiorul catedralei.

(Urmare.)

Ne face o mare plăcere, când aci esperiăm, cât de bine știu grigi Franzezii marinimoși de soldații lor mutilați precum și de cei încărungiți în arme. Abstrăgând dela împregiurarea, că suvenimentul invalișilor este esemplariu, fie-care invalid cu piciorle stricate posede o căruță mică, astfel întocmită, cât o pôte mânia unde va vrea numai singur cu mânilor, fără a avé lipsă de ajutoriul piciorlor; și iarăși vedem alte trăsuri comode, ce se

pot mâna numai cu piciorle și aceste sînt destinate pentru cei mutilați la mâni etc.

Ce diferință colosală există între tractarea invalișilor franzezi și între cea a invalișilor nemți! — Germania dă drumul invalișilor săi, dându-le câte un minat vet, (Werkel, Lakerkasten), și cu acesta dreptul de a cerși spărgând totodată urechile publicului.

În mijlocul grădinei invalișilor vedem statua de brons a prințului Eugeniu, iar fațada principală a hotelului are un portal monumental deasupra căruia se află figura lui Ludovic XIV călare și multe insigne militare. Edificiul are patru etagie, în partere e construit cu arcade și posede încăperi pentru 5000 persoane.

În curtea primă; curtea de onóre vedem în fund într’o arcadă mare statua de brons a lui Napoleon I și sub acésta intrarea la biserică St. Louis des Invalides, al cărei interior e decorat cu nenumerbare stindarde cucerite, așa cât credem a ne afla într’o esposițiune de stindarde vechi găurite

de glonțe. În curtea Victoriei și în curtea d’Angoulême zac iarăși o mulțime de tunuri cucerite, iar de părtele acestei din urmă e acățat acel lanț colosal de fer — lung de 180 m. și greu de 3580 chg. — cu care Turcii la aședarea Vienei au închis navigațiunea Dunărei (1683).

Tot în acest hotel se află cea mai avută și completă colecțiune de arme vechi și noue din totă lumea, așa numitul Museu de Artilerie, fundat de Ludovic XIV pentru studiul oficerilor tineri. Ací vedem mulți tipi plastici de soldați, duci și regi înarmați, începând dela timpul lui Carol cel Mare până la Ludovic XIV, apoi stindardul Virginei d’Orleans, — armaturile regilor franzezi, — multe vitrine ce conțin armaturile și armele de luc ale Caterinei de Medici, ale lui Napoleon I, coiful Sultanului Bajesid, sabia lui Sobiesky etc. toate încărcate de gemme rare. În salele de arme portative se află armaturi și arme: săgeți, lăncie, helebarde, busdugane, dobe, trompete, spade, pistole, puști: chinezese, japanese, mongolice, algerice

etc., iar cele mai interesante sale sînt cele cuprinse în galeria militară etnografică, unde vedem circa 100 figuri plastice de soldați din Africa, America, Oceania și Asia, mulți în costumuri și cu arme de tot primitive, după cum sînt usuate la popôrele selbatice și semi-cultivate.

Dacă părăsim hotelul invalișilor și plecăm spre Pantheon, lăsăm în drepta și în stânga o mulțime de edificie monumentale, pe cari însă nu le putem cerceta din cauza scurtimei timpului; dar totuși trebuie să ne oprim pușintel la Palatul și Grădina de Luxemburg, pentru că aceste formează așa dicând centrul părții sudice a Parisului. Maria de Medici (1611) ordină edificarea acestui palat după planurile arhitectului Debrosse și de atunci palatul trecând pe rënd nu numai în posesiunea diferișilor membri ai familiei Domnitore, ce în revoluțiunea cea mare servi de carcer, apoi deveni reședința directoriului, consularului, senatului etc., iar astăzi apartamentele sale sînt rezervate pentru administrațiunea municipală, până ce

tura nemțască în capitala Ungariei; pe când 40,000 Magiari în Viena nu sunt în stare să susțină nici teatru nici vre o foice ungerescă. „Scim că cu puterea se poate tot așa de puțin magiarisa ca și cum s'a putut germanisa cu puterea. În prezent trebuie să renunțăm și în privința acésta, cu atât este însă mai riguroasă datorința a îngrigi de viitoriu. Și astăzi să facem tot ce e cu putință spre a răspândi naționalitatea noastră, dară în viitoriu s'a ne îngrigim, ca în Ungaria numai acei cetățeni să pótă fi fericiți, cari nu vor fi numai după nume, dar și după limbă magiari!“

Articolul mai conține și o expresiune de adâncă căință că la 1868 s'a dat drepturi Jidovilor, fără de a se fi creat mai înainte o lege de indigenat și împregiurarea acésta încă a înmulțit contingentul acelor ce nu vorbesc ungeresc.

„P. Ll.“ pledează înmulțirea „instrumentelor sugătoare“ a le naționalității magiare, ca să pótă corespunde mai bine operei de asimilare.

Când ar începe și naționalitățile lupta pentru existență așa cum vor să o inscenez organele guvernului, atunci ar striga din toate puterile, că e periclitată integritatea statului. Nu e bine a se juca cineva cu focul.

Raporturile dintre Români și Bulgarii din Dobrogea le caracterizează „Resboiul“ în următoarele:

„Recunoștința, — ăse un moralist, este o flóre care crește numai în inimile nobile.

Așa și este. Numai inimile alese simt voluptatea de a respălți cu bine binele ce li s'a făcut.

Pentru inimile mici și cădute recunoștința este o sarcină de care caută să se scape, chiar cu prețul de a respălți binele cu rău numai și numai pentru a ascunde datorita care trebuie să lege pe făcătorul cu primitivul unui bine. Inimile mici și mințile tēm-pite cred că este o înjosire, o lovire în mândria personală, de a arăta sus și tare un bine ce li s'a făcut și a păstra o curată recunoștință aceluia ce'l datoresc.

Ori când și ori unde lumea a zurgăvit cu colorile cele mai urâte pe ingrat. Desgustul și desprețul ce în-sulfă ingraturul, se înțelege de sine. Ce s'ar alege de sântul precept al Evangheliei: „Iubesc pe aprópele tēu ca însuși pe tine“, — ce s'ar alege de simțământul care trebuie să facă pe ori cine a întinde o mână de ajutoriu semenului seu în nevoe și nefericire, — când am ajunge la tristă convingere că este mai înțelept a nu face bine

din causă că acela cărui îi facem ni'l va respălți cu rău?

Nu numai între individe, dar și între popóre, recunoștința este o datorie sântă dictată chiar de interesul și condiția existenței fie căruia.

Faptul care ne face să repetăm acest adevăr care strigă în inima fie căruia, este proclamația anonimă a unor locuitori Bulgari contra României.

Se scie ađi de totă lumea că noi nu avem nici un interes național preste Dunăre. Frații noștri din Macedonia sunt prea departe de noi, așa că nu putem a ne legăna cu absurda dorință că într'o ăi am putea să fim uniți într'un singur stat! — Și acésta cu atât mai mult cu cât între noi și ei este un alt popor care are drept la existența lui izolată și independență și preste care nu trebuie să trecem nici ca cuceritori politici, nici ca cuceritori economici. Acel popor sunt Bulgarii.

Noi, Românii, n'avém nici un interes național de urmărit în liberarea Bulgariei; din contră, dacă avém un interes, era în conservarea supremației otomane asupra lor.

Cu toate acestea, sub stindardul principiilor civilizației moderne, armata noastră a luptat alătura cu armata rusă pentru libertatea Bulgariei. Nu privește pe Bulgari, dacă noi suntem mulțamiți sau nu contra guvernului nostru pentru condițiile în cari s'a asociat contra Turciei. Ceea ce'i privește este că noi Românii am vēr-sat pentru ei comori de aur și sânge, este că ne-am espus țara pustiirilor resboiului, este că ne-am sugrumat comerțul, și că prin cuantitatea sacrificiilor noastre am contribuit chiar mai mult decât Rusia pentru libertatea lor.

Prin urmare, noi avem dreptul a le cere recunoștință și nu o recunoștință grea de împlinit, ci numai să respecto ceea ce este al nostru după dreptul natural și internațional.

Nu ne îndoim cătuși de puțin că acésta n'ar fi simțământul care însufleșce în general pe Bulgari în privința noastră, mai ales că suntem legați prin activitatea comercială.

Dar am cređut nemerit, odată pentru totdeuna, a spune acest adevăr pentru acei Bulgari rătăciți, cari ar crede că, atribuind nației lor simțintele egoiste și nedrepte cari cresc în sufletul lor stricat, ar servi intereselē patriei lor și nu ar atrage prin acésta desprețul lumii civilizate.

Pentru următórea proclamație, pe care o reproducem în tocmai cu stilul și ortografia ei, noi nu facem solidă nația bulgară. Din contră publicăm acest pamflet cu încrederea, că

vre, deocamdată nu vom cerceta și museul ci numai Grădina de Luxemburg.

Acésta grădină este în Paris cea mai frumoasă și frecventată după grădina Toilerielor.

Sub arborii frumoși ai aleelor umbróse, în mijlocul straturilor de flori, în giurul basinelor și fântanelor, vedem o mulțime de statue, vase și alte artefacte dintre cari amintesc două grupe frumoșe de marmoră, anume: Adam și familia sa de Garraud, apoi David și Goliat, iar pe o terasă vedem 20 statue ale celor mai renumite femei din istoria Franciei etc. Cel mai imosant op este: Fântâna de Medici, adecă un basin mare, la al cărui capăt se ridică între arbori mari un părete mărginit de colonne dorice și decorat cu stalactiți, pe cari zac ăei de apă și Nymphe cu urne. Într'o nichie mare a păretelui vedem pe încruntatul Polyphem — o figură grandioasă de brons, — cum acesta pătruns de gelosie, pândesc de pe o stâncă și tocma vrea să sdrobescă pe Acis și Galatea — două figuri delicate de mar-

capii ei vor lua măsuri contra unor uneltiri neleale.

Iacă acea proclamație:

„români

Venire voastră în țara noastră precum o declara „proclamația de la Domnitorul vostru Carol“ este că „Armata română care intră în Dobrogea, nu are altă chemare de cât de a menține ordinea, și model de disciplină de a ocroti pacinica voastră viețuire“

Dar o! înșelutare, astfel Armata voastră vor „menține ordinea“ cautând că de acuma început sa facă mai rău de cât pagani noștri turci, care numai după astfel de lucruri leam urit mai mult de cât moarte.

Ascultați fraților romani, element de bulgar nu iubește că să o irjură cine va; dar injuratura este în gura Armata voastră, și în elementu vostru, că un idvor înpuțit. element de bulgar nu iubește că sa vine cineva să ia marfa lui cu sila, precum a facut er un dela armata Vostra în mijlocu târgulu: sa bati pe getu bulgar și săia lemnele din mâna lui cu sila, parcă pentru el sa nacițit omu totă ăioa cu vitele!

Dar D-lor D-stra pote sâne raspundeți ca nu e voia să se tai stfel de lemne, dar noi va întrebăm Aț publicat ca nue voia să se tai astfel de lemni?

Element de bulgar care și dacă a vut nenorocire să sufla pre puțin timp libertate care ne sa dat din mâna lui idbavitoru nostru Alecsandru II, agustat și să învațat ce lucru este libertate, pentru aciasta el nu pote că sa rabdă, de acuma în colu nice o tirania facuta de cine o fi. Fraților! Dacă vreți că venire voastră sa fie pentru lung timp, trebuie să faceți astfel de lucruri precum sa cuvine la un Stat, unde nu voia arbitrară, ci numai legea desbatuta și încuviințată de națiune otărăscă și ocărnuiescea.

Tulcia, 25 9/1. 1878.

Locuitori Dobrugeni.

Petițiunea studenților din Petersburg. Se știe că studenții din Petersburg au fost împedeți de poliție, de a se apropia de palatul lui Țarevici căruia ei își propuneau de a'i remite o petițiune. Iată textul acestei petițiuni:

„Alteță Imperială! Guvernul crede că agitațiunea care se manifestă între noi este cauzată de câte-va persoane reu intenționate. Dacă Alteță Voastră binevoesce, a'și aminti că acésta agitațiune merge sporind de vre-o câți-va ani, și s'au propagat în toate stabilimentele de instrucțiune ale im-

moră albă, — cari se desmărdă amoroși sub stâncă lui Polyphem.

La marginele fântanei stau Pan și Diana și toate figurile acestei fântâni monumentale sunt așa de perfect executate, cât la olaltă representă cea mai espresivă scenă din viață, deși tabloul este o poesiă.

Din acésta grădină se vede deja forțe bine Pantheonul; mai facem deci câte-va sute de pași și suntem acolo. Pantheonul este unul din cele mai pretențioșe opere arhitectorice. La prima privire nu putem scî, de avem înaintea noastră o biserică sau un templu de glorie.

Acest edificiu imosant s'a ridicat de Architectul Soufflot sub Ludovic XV (1764) în locul vechei biserici St. Genoveva și a purtat numele St. Genoveva până ce constituția la botezat Pantheon, iar de atunci încóce aceste două nume alternară, după cum adecă se schimbă și caracterul guvernelor diferite. Astăzi e usat numele Pantheon, deși de la 1851 numele cel bisericesc este cel oficial.

perilului, atunci Alteției Vóstre îi va fi greu să împărțască acea opiniune.

„Repetiția frecventă a acestei agitări, probéză că trebuie a se căuta cauza în pozițiunea intolerabilă în care se află tinerimea din Rusia.

„Studenții cari trăesc afară din stabilimentele de instrucțiune sunt supuși la supraveghiarea poliției, pecând înlăuntru ei sunt totdeuna din ce în ce mai mult despoiați de drepturile lor. Li s'au răpit pe acel de a se intruni pentru a se ocupa de propriile lor afaceri și li s'au interdis de a funda o casă de ajutoruri mutuale. Dacă ei încercă de a întreprinde așa ceva sunt amenințați cu urmărirea cele mai odióse de către poliția administrativă.

La fie-care întrunire poliția mai că ne-au amenințat cu mórtea.

„Ori de câte ori este vorba despre drepturile noastre, suntem imprăștiți în numele legii, dar când e vorba de a ni se impune óre-cari sarcini suntem considerați și tratați ca având o esistență corporativă. Suntem lipsiți de independența necesară unor adulți, și câți-va din noi sunt tratați ca copii.

„Obstacolele totdeuna crescând cari închid calea instrucțiunii superioare, vor face în curënd un privilegiu exclusiv al bogăților.

„Acésta opresiune și alte măsuri analoge sunt singurele cauze ale agitațiunii. Scim ce așteptă pe studenții din Charcow, și esemplul agitațiunii din Kiew este încă prospēt în memoria noastră. Persónele nu ar trebui să fie pedepsite când vina este a circumstanțelor în care ele sut puse.

„În urmarea celor ce preced, luăm libertatea de a implora mijlocirea Alteției Vóstre în favórea condisciplilor noștri din Charcow și de a atrage atențiunea Sa asupra actualei pozițiuni a studenților.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Budapesta, 1 Ianuar 1879 n.

Un număr de foi guvernamentale, în ăioa de anul nou, pare că sunt făr-mecate. „Nemzeti Hirlap“, „Pester Lloyd“, „Ellenör“, „Pesti Hirlap“ și alte sulfă din toate puterile în bucinul magiarisării. Se vede că oficiósele și-au pierdut sárta, cu alte cuvinte, trebuie că ițele sunt reu încurcate colo sus și cei de colo de sus s'au vedut nevoiți a arunca și unghița cea din urmă cu rîma magiarisării. Se va prinde cineva? Așa! Vorbă să fie! Pe cine să prindă? pe Români? pe Sârbi? pe Croați? în unghița magiarisării? Astăzi nici Slovaci, nici Rutenii, nici Nemții ba nici Evreii, cari își prefac numele din nemțesci în magiare, pentru ca să facă mai bune trebi cu cre-

se va reedifica minunatul Hotel de Ville, ce s'a ars de Comunarđi în 1871. Architectura seriósă și greóia a palatului este o expresiune a influinței zidirilor fortificátore din acésta epocă asupra stilului palatelor. Numai mulțimea columnelor frumoșe ne convinge, că nu avem înaintea noastră numai o casarmă elegantă. Palatul conține Museul de Luxemburg, carele forméză o continuare a galeriilor de picturi și sculpturi din Louvre și améndoué representă laolaltă cel mai splendid și complet museu de arte belle al lumii întregi. Acest palat de medici, conform tradițiunii ce domnia în acésta familie de Mecenăți și iubítore de pompă, a fost dela fundarea sa un conservator de artă. Ací a schițat celebrul Rubens grandioșele tablouri, cari glorifică regimul lui Enric III și al soției sale Caterina de Medici și cari acum forméză splendórea galeriilor de Louvre. De presinte însă în museul de Luxemburg se conservă numai o parte din cap-de-operele artistilor francezi, și din sausa, că ne-am propus a examina mai de aprópe museele de Lóu-

Façada representă un portic colosal compus din 22 colonne corintice, înalte de 20 m., deasupra cărora zace un frontispiciu sculptat în relief ce pórta inscripțiunea: „Bárbaților mari, patria recunoscátore“. Compozițiunea acestui relief grandios ne arată în mijloc figura seriósă a patriei: Francia într'un vestmēt antic încrețit: carea împărțesce cununi de victoria eroilor în spirit și în arme. De a drépta și de a stânga Franciei, eroi forméză câte o grupă minunată realitică, și dintre acești bárbați renumiți ne bate mai mult la ochi generalul Bonaparte, carele se îmbulzesce cu vehemență printre resboinicii republicani, pentru a-și cuceri una din cununile prezentate. Preste mijlocul bisericii se ridică o cupolă superbă, ce samănă mult cu cupola domului invalidilor, numai că cea de întâia nu este aurită, nu e așa de pompóasă, dar este mai înaltă decât a dóua.

(Va urma).

dului Magiari, nu se mai gândesc serios la magiarizare. Acesta mi se pare că o știu bine și cei ce cântă osanele magiarizării. Așa dară alt motiv trebuie să fie de scot tocmai acum stégul revoluției contra trailui pacinic și frățesc a naționalităților din Ungaria. Foile opoziționale descriu pré cu négre colorii pozițiunea țerei pricinuită de guvernul actual. Creditul omenilor de la putere se subminează progresiv în fie-care și. Așa dară o contralovire cu un mijloc care gădila vanitatea națională a Magiariilor în speranță, că prin această guvernul se va reabilita înaintea opiniei publice. Amăgire! dublă amăgire! Nimenea nu pune vreun pré pentru proiectul al ministrului de instrucțiune publică, prin care vrea să magiarizeze toate școlile naționalităților nemagiare, — chiar presupunând, că este serioasă cu deusul, pentru că proiectul nu va avea nici o altă urmare de cât o trudă zadarnică și scumpă, ca multe alte, nu va câștiga nici un suflet pentru guvern și politica sa, pentru că omenii au pătuns în imposibilitatea sa, dar proiectul și dicțiunile aiurate de prin diare vor strica foarte mult tocma Magiariilor, pentru că dau arma în mână tuturor naționalităților spre a se pune în pozițiune de apărare contra jucării magiarizătoare dacă este să i dicem așa. Cine câștigă?

Eri s'a intrunit delegațiunea ung. în ședință sub presiunea lui Slavy spre promulgarea concluzelor sancționate privitoare la acoperirea unor trebuințe comune și bosniace preliminate pe 1879.

Varietăți.

* (O broșură) a apărut zilele aceste la Paris, care face mult sgomot. Ea este opera conșcutului banchier anti-catolic din Paris, Isaac Periere, și poartă titlul: „Cestiunea religioasă.“ Autorul broșurei invită pe Papa să se pună în capul mișcării liberale și să salveze astfel societatea.

* (Tulburări în Odesa). Diarul „Noworossijskij Telegraph“ din Odesa scrie următoarele: „În ziua de 10 a. c. piața Bursei din Odesa a fost teatrul unor mari tulburări. În această și se făcea în sala Bursei asentarea tinerilor la armată și cu această ocaziune se adună în piață dinaintea Bursei, afară de tinerii care trebuiau să se prezinte la cercetare și rudele lor, încă o mulțime de omeni de tot felul. La 1 oră după amăzi, piața Bursei, colțul teatrului și toate stradele, care duc la piața Bursei, erau pline cu omeni. Deodată răsună un fluierat și în același moment mulțimea se aruncă asupra trecătorilor și asupra publicului mai bun, trânti la pământ tot ce întâlnea în cale, începă a bate și a jefui. Se nască o larmă grozavă, vaiete asurzitoare, strigăte, țipete, fluierături. Mulți strigau: Poliția! Caraula! înse poliția nu se vedea nicăiri. Toți agenții poliției se aflau în acel moment în sala Bursei, unde asemenea se escase un scandal și unde mai toți erau beți. Abia după orele 3 sosiră omenii poliției și restabiliră ordinea. Mulțime de persoane au fost rănite și mai multe încă arestate.

* (Statistic). În resboiul fost ruso-turcesc a perdit Rușii pe teritoriul turcesc european și adecă: în peninsula balcanică 129,471 soldați; apoi din acei 120,950 ostași cari s'au transportat în Rusia ca bolnavi sau răniți, au perit 42,950.

Așa dară pierderea totală a Rușiei să urcă la suma considerabilă de 172,400 de soldați. — Între acestia însă nu sunt calculați soldații rușesci de pe câmpul de resboi turcesc în Asia.

* (Scoterea de sare din marea neagră). S'a scos din marea neagră în anul acesta pre lângă toate ploile

multe și torente 488 milioane punți de sare. Consumarea sărei acesteia este pe an de 36 până 40 milioane de punți.

* (Bucuresci-Chiustenge). „Vocea Covurluiului“ calculă distanța între Bucuresci-Chiustenge astfel: Drumul de fer dela Chiustengea la Cerna-Voda are o lungime cam de 60 chm.; de aci la Bucuresci, distanța e aproape de 140 chm. Dacă se mai adaogă încă vr'o 600 m. aprocsimativ, lățimea Dunărei, rezultă că capitala României e la o depărtare de aproape 201 chm. dela mare.

* (Convențiune între România și Elveția). Pe ziua de 13 Decemvre, s'a aprobat și sancționat convențiunea de comerț, încheiată la 13 Aprilie 1878, între România și Elveția.

* (Un Chines gigantic). A sosit de curând în Viena un om din China, carele este așa de mare, încât omenii de statură mai înaltă decât este cea obicinuită sunt față de Chinesul acesta chiar numai pitici. Hotelierul a fost silit la sosirea urieșului seu ôpe a-i face din 4 paturi obicinuite puse unul lângă altul un culcuș cam năcăjit, pentru că urieșul din China are o înălțime de 8 urme și 10 policari.

O revistă literară din Italia, „*Revista Minima*“, aduce din péna literaturii *Boglietti* schița unei biografii critice despre cea mai ilustră femeie învătăată, cu care se pôte mândri nația română. Este adevărat, Dora d'Istria a scris mai numai în limbi străine. Aceste limbi însă, franceza și italiana, sunt idiome înțelese și vorbite de întreaga lume cultă, sunt graiuri, prin cari geniul universal al omeniei a manifestat dór cea mai strălucită și cea mai mare parte a operei sale de desvoltare. Mai mult încă pentru noi ca Români: limbile, prin care s'a adresat spiritul mareț al vestitei Române către lumea mare, sunt limbisurore, din aceiași mamă latină. Astăzi, când o samă de omeni orbiți, în mania lor de a ne maghiariza, vréu să ne răpescă o limbă romanică vorbită de deuce milioane suflete române, astăzi, dicem, este o adevărată mângăiere pentru noi, a găsi la confrății noștrii italieni o apretiere atât de măgulitoare a geniului românesc, care se numesce Dora d'Istria.

Reproducând articolul d-lui *Boglietti*, ținem a face un plăcut serviciu cetitorilor noștri. Iată-l:

Dora D'Istria.

O aplicație viuă și întinsă a cugetării la toate ramurile de cunoștință alcătuiesc una din cele mai notabile caracteristice ale veacului minunat, în care trăim. Studiul și arderea muncii intelectuale au ajuns la proporțiuni necunoscute în epocile premergătoare, și au dat rezultate estraordinare. Acesta se întâmplă cu deosebire către jumătatea veacului, când principiile liberale, dobândind aproape întrutindenea mai multă sau mai puțină înfrînță, se vedură delaturate stavilele cele mai tari, ce se opuneau răspândirii libere a acelei activități intelectuale. Astfel încât veacul acesta, ridicat la cer de unii, blăstemat de alții, se apropia de sfârșitul său cu o sumă enormă de muncă, pe care mai multe veacuri, luate împreună, de sigur n'au îndeplinit-o.

O pildă foarte rară de activitate intelectuală în veacul acesta foarte muncitor este cea femeie ilustră, care se ascunde sub pseudonimul Dora d'Istria și care aparține casei princiere a Ghiculescilor din România. De la anul 1855, în care ea publică prima sa carte: *La vie monastique dans l'Eglise orientale*, ce apără acum vre-o câte-va luni într'o Revistă americană împreună cu un memoriu erudit și foarte interesant asupra condițiunii femeilor la Slavii de la Sud, viața principesei Elena Ghica s'a petrecut mereu pe câmpiile cele mai variate și dificile ale activității științifice și literare.

Măritată în anul 1849 după principele Koltzoff-Massalsky, un Ruricovic, care aparține ramului primogenit al descendenților întemeietorii ai împărăției rusești, ea viețuie cât-va timp în Rusia și în intimitatea Curții acestei împărății. Nu întârziă însă a simți că ea la Petersburg se afla într'un mediu ce nu i-era omogen. De un caracter viu și, de-și foarte tină, înzestrată cu o cultură întinsă, însuflețită de toate năsuințele liberale din timpul seu, ea cu anevoie se putea obicinui cu regimul autocratic. Era rosa meridională care, adusă în sferile Petersburgului simțea că se ofilește și perdea vioiciunea colorilor sale; era luciferul din cerurile limpezi ale Orientului care, privit de pre Neva, perdea scânteierea sa prin negurile jalnice ale Meșii-nopti. Principesa Elena părăsi Petersburgul ducându-se în Elveția, țără menită de un veac încôce, a fi locul de predilecțiune al inteligențelor celor mai luminoase și ilustre.

Juna principesa nu putea să rămână indiferentă la privirea naturii elvețiene atât de variată și pitorescă: ea toți aceia cari sunt înzestrați cu o simțire viuă a naturii, ea de loc simți trebuința de a și-o apropia ôre-cum, descriindu-o. Ea nu se oprî în câmpii și în văile liniștite: voi să ajungă la piscurile cele mai înalte și să resufe aerul întărit, ce dă viață vulturului. Într'o și ea își propune să încerce suirea pe Moench virgină încă de urme de om, și neobosita alpinistă își butesce, înmărmurind chiar și călăuzii de sângele rece și de curagiul ei, și implântă pe acel vîrf, necălcat încă, standardul României sale. *Elveția italiană, Elveția germană, Tessinul, Lacurile elvețiene*, și alte lucrări de acest soi, pline de descrieri vii și pitoresci, se referă la acea epocă a vieții sale, ce o petrecu în Elveția.

Însă *Excursiunile în Rumelia și în Morea* sunt pôte în felul acesta cartea ei cea mai vastă și mai completă. În anul 1860 ea părăsi Elveția pentru a face o călătorie în Grecia.

Acastă țară trebuia să exercite o deosebită înfrînță asupra minții sale atât de nesățioasă de a vedea și cunoșca toate. Unde mai bine decât în Grecia se află manifestă, ca să dicem astfel, și sculptată istoria cugetării? Un fragment de marmură, o columnă ruinată slugi densei, să între în spiritul celor mai ilustre timpuri ale Greciei, ca să pătrundă caracterul lor politic, religios și social și să statorască asemănări totdeauna originale și esacte cu alte timpuri. Dar cartea acesta nu este un tractat sêc de arheologie și istorie. După ce te a înșoțit la amintirile, ce destăptă în ea ruinele Partenonului, iacă că ea trece a vă descrie cu o mână măiestră o scenă a naturii, un tablou frumos, interiorul unei familii; apoi îți povestesc vre-un episod picant spre a face să resară obiceiurile și datinele vici și libere ale țării, îți povestesc vre-o scenă din resboiul neatârării, și o sfârșește în vremurile noastre, cercetând cestiunile palpitate ale Greciei contimpurane, pururea însuflețită, vorbesc ea de politică, de arte sau de o iubire aprinsă pentru cea țară mare căreia lumea datorește tot ce posedă pe câmpul cugetării pure.

Aceste excursiuni lungi, ce ea le făcu în Attica și în nomarchii (provinciile regatului), în locuri atât de neumbrate, încât nu se pot cutriera decât călare, cer neapărat un curagiu, o stăruință, o putere fizică și morală foarte mare. Trebuie să te espui la ostenelele cele mai nesuferite și la arșița unui sóre, care te ucide; să nu te temi nici de stâncile góle, nici de prăpăstii, nici de potecile primejdioase, nici de tâlhari.

Dară cu toate sfaturile persoanelor, cari din iubire îi purtau de grije nefricoasă călătorie nu voi să și modifice călătoria; ea cutrieră pe rând Beoția, Focida, Etolia și Peloponesul. Când vechii Spartani, munteni din Laconia o vedeau străbătând călare sêlbat.cele striumtori de munți ei strigau cu entusiasm: „iacă o Lacedemoniană!“ și îi propuneau să se pună în capul lor, ca să-i ducă triumfători la Sтамbul.

Autorea se arată plină de încredere în reînălțarea și viitorul Greciei. — Dacă această țară este încă puțin înaintată în asemănare cu celelalte ale Europei occidentale este ôre vina ei? „Dacă chiar Occidental —

scrie dómna Dora d'Istria la sfârșitul *Excursiunilor în Rumelia și în Morea* — după reînălțarea și marea reformă europeană, ce urmă din revoluțiunea 1789, își caută încă calea cu neastemper; dacă el se dete la nerânduile cele mai neînțelese și fú silit a apăra mereu aședăminte deja vechi în protiva tradițiunilor evului mediu: apoi trebuie să fim indulgenți față cu Grecia, să nu ne mirăm de greutățile, ce ea întâmpină la îndeplinirea sarcinilor sale, abia eșită cum este, săracă și sângerată din mâinile vezirilor dela Constantinople. —

„Dela cine ar fi putut ea învăța în sclăvie, arta grea, de a se guverna și de a face întrebuițare cu cea mai mare înțelepciune de acea libertate, pe care o cuceri cu atâta vitejie și a cărei mărime ea totuși aciú să o apretuescă, chiar mai înainte de a fi făcut experiență. . .

Pentru a crede în viitorul Greciei ar fi de ajuns, a citi acele cântece atât de bărbătesci și tot deodată atât de gingașe, pe care ea aciú să le compună în mijlocul îndobitocirii serviciului sale îndelungate.“

O altă carte, a le cărei elemente Dora d'Istria le adună în călătoriile sale, este: *Femeile în Orient*. — În aceste pagine se găsesce o schițte din geniul lui Marco Polo, atât este de mare puterea de observațiune, agerimea criteriului și siguranța de mână, cu cari autorea descrie lucrurile ce ea a văcut.

Dora D'Istria însă nu s'a mărginit într'u a descrie numai cu băgare de samă țerele vădute de dënăsa; ea a intrat în lăuntru vieții lor și și-a asimilat trebuințele și nesuințele lor, astfel că nu este fără suferitoare sub domnie străină, care să nu fi avut spriginul învățatei și elocentei sale pene. Când se începea abia a se șopti despre naționalități în Europa, Dora D'Istria arătase deja tendența sa de a se face luptătorul pentru poporele asuprite. În anul 1858 publică, în *Revue des Denx Mondes insulele ioniane*, și în Martie 1859, în aceeași *Revistă, Naționalitatea română după cântecele populare*. Urmară în 1860 *Naționalitatea elenică după istorici*; în 1865 *Naționalitatea sêrbă după cântecele populare*; 1865 *Naționalitatea albanesă după cântecele populare*; și în 1868 *Albanesii musulmani*; și un mare număr de scrieri mai mici, menite de a arăta caracterul particular al unui popor și a limpezi mai bine istoria, datinele și tendențele. Născută română, grecă prin simpatia rusă prin măriții, nime nu pôte mai bine decât Dora d'Istria, să prezente înaintea ochilor acel cadru viu al diferitelor naționalități, cari în acest moment ocupă atât lumea politică europeană; ea, care cunoșce afund limba acelor țeri, precum mai pe toate cele din Europa și care este, precum a scris despre dënăsa Carol Yriarte, „parisiană ca Gavarni, italiană ca dómna Belgioioso, spaniolă ca Larra, rusă ca Pușchin, germană ca Goethe, română ca o Ghica; grecă ca Botzaris seu ca Lord Byron, cu care ea împarte onórea de a fi primit dela parlamentul din Atena titlul de „mare cetățen“.

Pe lângă toate aceste iubirea acesta a ei de naționalități, care se inspiră din trecutul fie-cărei naționalități și din rațiunile mai intime ale existenței sale, nu este esagerat, nici exclusiv. Dómna Dora d'Istria știe că există relațiuni îndepărtate și adeseori neluate în samă între diferitele popore de multe ori cu tendențe foarte deosebite; de aceea pe când este entusiasmată de diferite naționalități, ea le îmbrățișeză apoi pe toate cu gândul de împăcare, de pace și de întrunire laborioasă pentru binele comun. Pentru aceea numele său a devenit foarte popular în Orient, unde sêrbii, românii, grecii și albanesii, o privesc ca pe cel mai tare apărător al lor și ângerul păzitor al drepturilor lor; de aceea ea merită a fi chemată inelul de împreunare între occident și Orient.

Înzestrată cu un criteriu fin și ager, și neperdând nici odată, nici chiar în mijlocul înaltelor cugetări științifice, simțul practic și pozitiv al lucrurilor, dómna Dora d'Istria nu a participat la delirul și la esagerațiunile, cari cuprinsă în timpii din urmă atâtea spirite în politică. Ea este liberă în cel mai înalt înțeles al cuvântului; nu voește ca glótele să fie tiranizate, dar ea are oróre, ca prin forța unui liberalism

sostific, să se lase inteligența și proprietatea fără apărare contra năpădirii ecșigențelor absurde ale mulțimei. De aceea ea combate socialismul, visul minților slabe seu credule cari îl privesc ca încoronarea edificului liberal, pe când el nu este în adevăr decât o vechitură ce întâlnim în lăgănul tuturor societăților.

Pentru acest cuvânt, slavii, pe lângă cari există atâtea secte inspirate de idei de comunism, rămân inferiori celorlalte popore europene; ei nu se vor îndrepta, țice d-na Dora D'Istria, spre adevăratul progres, decât numai atunci, când vor primi cu totul și sincer, ca Germania, ideile fundamentale ale dreptului comun: înviolabilitatea proprietății apărare de ori-ce specie de confiscare. Dar d-na Dora D'Istria este nu mai puțin adversara privilegiilor aristocrației: ea crede că în biruința definitivă a claselor de mijloc stă garanția cea mai sigură pentru încetarea treptată a unui alt biciu grozav, împotriva cărui ea a cugetat și a scris atât de mult, rășbioul.

Cestiunea femeii, care stărnesc în țilele noastre și în toți atât interes, nu putea găsi nepăsătoare pe dōmna Dora D'Istria. Lucrarea sea cea mai mare asupra acestui argument este cartea: Despre femei de o femeie, publicată în 1865. Autōrea trece în revistă femeia în societatea latină și în cea germanică, în lumea antică și în lumea modernă, în oraș, în cătune, în case, în teatre, în biserici, în adunările elegante... nu este femeie ce să fi lăsat un nume în Europa, care să nu și aște locu în opul Dorei D'Istria. Autōrea n'a făcut și n'a voit să facă o operă demonstrativă, dar a înșirat în ordine fapte, cifre, așpădminte. Codici și canōne, susține ea, conspiră până acum, dacă nu spre a nega inima și libertatea femeii, cel puțin pentru a o tracta ca o pupilă eternă. Care este condițiunea femeii în familia părintescă și sub acoperișul conjugal? Ce garanție de dreptate și de libertate pōte avē ficia, dacă educațiunea sa este în cea mai mare parte încredințată mănăstirilor? Dacă porțile mănăstirilor pot închide pentru vecie pașii jertfei inconșiente și o chilie solitară pōte înăbuși vaietele și strigătele pocăitei? Cine vizitează; cine guvernă aceste ginecee ale catolicilor, interzise tututor, afară de duhovnic și de episcop?

Și sub acoperișul conjugal, cari sânt garanțiile de egalitate ce li se dau? Dora D'Istria nu este revoluționară în înțelesul strîns al cuvântului; ea cere însă aplicațiunea aceluși cuvânt sfânt: dreptate. Ea cere revisiunea codicelor, desființarea mănăstirilor, egalitatea civilă și mai pre sus de tōte, educațiunea ce să înlocuască metoda convențională și falsă, care domnesce încă prin dezvoltarea progresivă a facultăților naturale.

Dar aci ne oprim, nepermițându-ne marginile acestui țiar de a merge mai departe, și cu părere de rău că n'am putut da decât o idee imperfectă despre cultura extraordinară și despre activitatea productivă ale dōmnei Dora d'Istria. Totuși vom spune că ea s'a mai distins și în literatura romantică. A scris: Proscrisul dela Biberstein pentru Courier de Paris, și pentru Revue des Deux Mondes, alte două romane, Eleonora de Haltingen și Ghislaina și Veneziana, publicată de „Illustrazione Universale di Milano“

Ca probă despre versatilitatea minții acestei femei, vom cita în sfârșit studiile sale asupra Epopeelor indiane și asupra Epopeei persiane, publicate în Nuova Antologia, și Istoria principilor Ghica, scrisă după documente inedite scōse din arhivele de la Veneția, de la Viena, de la Paris, Berlin, Constantinopol etc. și pre carea „Drawing room Gazette“ o numesce un op colossal.

A fi născută principesă, a fi primit de la natură odorul unei frumuseți încântătoare, a putē să înnebulească în îmbelșugare și să se bucure de tōte plăcerile ce le pōte da avușia, și a se închide cu tōte acestea fōrte jună, încă, în singurătatea unui cătun elvețian, cu totul ocupată cu studiul și cu meditațiunea; a face călătorii lungi în țeri barbare și neospitaliere, susținută numai de curajul seu

și de dorul arđetōr a vedē tōte, a observa tōte și a sci tōte; apoi a face comōră din însemnările făcute, din cunoscințele dobândite, și a se retrage eră în singurătate pentru, a studia, a scrie și a prezenta publicului fructul propriei sale inteligențe, exercitată îndelung; ecă o frumōsă pildă, rară între omeni, dar într'adevăr extraordinară într'o femeie. În adevăr, principesa Elena, dând o atare direcțiune vieții sale, despre care un publicist din Viena, care în această calitate nu trebuia să aibe o mare simpatie pentru Ghiculesci face acest elogiu, nu de mult în „Neue Freie Presse“: Ghiculescii s'au distins pururea prin strălucita lor cultură europenă și prin politica lor națională, care în cele din urmă, i-conduse la ruinare. Sufletul lor tare și statornic a trecut în proverb.

Lumea a umplut de onoruri și de atestate de stimă pre această femeie extraordinară. Ai fi pre lung de a cita tōte societățile și diteriteile instituite ce și facură o onōre de a o face membru seu corespondentă. Va fi de ajuns de a cita Societatea geografică din Francia și Academia fisico-medico-statistică cari o aleseră membru onorar, și înalta onōre ce i făcū Parlamentul grec, proclamându-o, ca pe Byron, cu unanimitatea voturilor „mare cetățen.“

Și acum această femeie ilustră viețuesce la Florența, care se simte onorată cu dēnsa, mai ocupată de cât ori și când cu studiu și muncă. Facă cerul să o țină mult în viață pentru binele omenimei, pentru care ea a cugetat și a scris atât de mult.

Îndreptare. În „Partea științifică și literară“ din Nr. 149 în pasagiul din colōna a treia, pag. 595: „Nu putem trece cu vederea“ cătră sfârșit trebuie să se cetescă: „Așa dară nu este nimeni permis a afla în ortografia cu semne confesionalism precum unii aderenți infocați ai ortografiei radicale și contrari de mōrte ai ortografiei cu semne, în lipsa altor argumente plausible — au aflat“.

Bursa de Viena

din 3 Ianuarie n. 1878.

Metalișele 5%	61 95
Împrumutul naț. 5%	62 95
Împrumutul de stat din 1860	113 25
Acțiuni de bancă	788 —
Acțiuni de credit	223 75
London	117 80
Argint	100
Galbin	5 55
Napoleon d'aur (poli)	9 36
Valuta nouă imperială germană	57 60

Nr. 125.

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, înființat cu preagrațiōsa incuviințare consistorială din 1 Novembre a. c. Nr. 2747. B. lângă neputinciosul paroch Nicolae Rus din Chintelnic, protopresbiteratul gr. orientat al Bistriței, se escrie concurs până la înclusive 20 Ianuarie 1879 st. v.

Emolumentele sânt:

1. a treia parte din porțiunea canonică de 24 jūgere cu un venit curat anual de 80 fl. v. a.

2. a treia parte din venitele stolarilor obicinuite; carea computată în bani fac circa 100 fl. v. a.

3. dela 40 familii seu a treia parte din 120 ce compun parochia întrēgă:

a) 40 cr. v. a.

b) câte 2 mierțe a 16 cupe de cucuruz nesfirmiți și

c) una țic de lucru cu palma.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile lor instruate în sensul statutului organic §. 13 și dispozițiunilor provisorie ale sinodului archidieceșan din 1873. la subscrisul până la terminul indicat.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. român a tractului Bistriței, în conțelegere cu comitetul parochial concernente.

B. Josseni, în 19 Decemvre 1878.

Ioan Buzdug m. p.
adm. protopopesc.

EDICT.

Subscrisul magistrat opidan ca sedrie orfanală face prin această cunoscut, cumcă în 4 Februarie 1879 la 9 ore ante amēdi se va vinde tōtă marfa de modē și specerie aflătoare în neguțătoria curandului Nicolae Petroviciu din Hațeg prin licitațiune publică, asemenea se vor vinde eventual în țilele următoare și celelalte obiecte mișcătoare, precum mobile de casă etc. aflătoare în proprietatea menționatului. —

Doritorii de a cumpēra marfa în mare vor avea a se prezenta în țiaua menționată și depunēnd un vadiu de 10% de la suma eschiemărei la mână

comisariului esmis vor putea licita. — Condițiunile de licitațiune le pot vedea ori și când în timpul ōrelor oficiōse în cancelaria magistratului opidan ca sedrie orfanală. —

Din ședița magistratului ca sedrie orf. Hațeg în 24 Decemvre 1878.

3—3

Vots m. p.
prim.

Anunțiu.

Cancelaria mea advocațională este în Brașov piața mare Nr. 27 lângă casa d-lui Stefanovicu.

Dr. Nic. Bran de Lemeni.

[26] 2—3

advocat.

A eșit de sub presă și se află de vëndare în tōte librăriile cu prețul de 45 cr. v. a. sau 1 leu n.:

Calendarul BUNULUI ECONOM

pe anul 1879

întocmit de

[19] 5—5

D. Comșa și Eugen Brote.

Cuprindēnd afară de partea proprie călindarelor: Conspectul țergurilor din Ardēl, Ungaria, România și Bucovina. — Povestea lui Harap Alb. — Diverse poesii alese. — Economia câmpului (ōsele ca material prețios la îngrășarea pământului; stirpirea muschiului; unelte de săpat, mașina de sfărmit cucuruzul, etc. etc.) — Economia vitelor (taurul de prășilă; conservarea untului; mașinile de tăiat nutrețul etc.) — Pomăritul (semicopularea; localul de ernat pōmele etc.) — Vieritul (vița „Risling“; reumplerea buților). — Florăritul (udatul florilor). — Posta. — Corespondența teleg. — Timbre. — Tabele de interese. — Zicale. — Literatura română agricolă etc.

ABONAMENT

„Albina Carpaților“

fōiă beletristică, științifică și literară cu ilustrațiuni.

Anul III. 1879.

Redactor:

Iosif Popescu.

Editor:

Visarion Roman.

Apare în Sibiu la 15 și ultima fie-cărei luni, în fascicole de câte 2 cōle.

Prețul abonamentului 1 an 6 fl., 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50 cr. — Pentru România 1 an 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Prețul abonamentului se pōte trimite din România în bilete hipotecari și în marce postale.

Abonamentele se fac la editorul V. Roman în Sibiu, la birourile postale și prin tōte librăriile.

Noilor abonați li se vor trimite numerii apărūți dela începutul anului III, luna Octomvre a. c.

Fōia va aduce în colōnele sale articuli de sciință cu scop de a instrui pe cetitori în tōte direcțiunile cugetărei omenesci, se va silī a răspândi în public acele cunoscințe care sânt nedispensabili atât pentru indiviți, cât și pentru națiuni întregi, de câte ori e vorba de un adevărat progres în civilizațiune. În partea beletristică se va oferī publicului, mai cu samă secului frumos, o lectură nu numai distrăgătoare, ci și utilă, căreia să nu'i fie străine nici principiile estetice, nici regulele bunului gust. Fōia va trata materi literare din cele mai interesante avēnd pururea în vedere originalitatea obiectelor și a cugetărei, puritatea limbei și chiaritatea modului, de a scrie. Ilustrațiunile vor corespunde asemenea așteptării onor. public.

Din anul I și II mai sânt încă esemplare cu prețul scădūt de 3 fl. sau 7 lei 50 bani anul 1877 și de 2 fl. sau 5 lei anul 1878.

[25] 2—3

Michael Manchen

în Sighișōra (Schässburg - Segesvár),

o firmă ce esistă de 56 ani și se bucură de un renume bun, se recomēndă tututor comunelor bisericesci a lifera și repara

Clopote

de tōtă mărimea și cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează prompt și în depărtare.

[25] 2—3